

vzdušné boje a sražení za účasti značného počtu sil stíhacího letectva. Pro letectvo paktu NATO současně s údernými letouny bude též vyzbrojováno značným počtem stíhacích letounů, které budou uzpůsobeny k vedení vzdušných bojů, např. F-15, F-16 a Tornádo F-3. Jejich základní výzbrojí jsou řízené rakety „vzduch-vzduch“ velkého, středního a menšího dosahu.

V poslední době, jak poznamenává zahraniční tisk, vojenské velení paktu NATO do pojmu „vybojování nadvlády ve vzduchu“ kromě vedení boje s bojovým letectvem protivníka, zahrnuje úkoly ničení vzdušných velitelských stanovišť, letounů dálkového radiolokačního průzkumu a řízení, střel s plochou dráhou letu, bezpilotních a ostatních prostředků. Přitom je zdůrazňováno, že každý z nich je vzdušným cílem a má své zvláštnosti. Jiná je i taktika jejich bojového použití.

Např. střely s plochou dráhou letu a bezpilotní letadla jsou malých rozměrů a mají malou odrazovou plochu a nálet k cíli v zájmu jeho utajení se uskutečňuje na přízemních výškách. Letouny dálkového radiolokačního průzkumu a řízení a též vzdušná velitelská stanoviště naopak jsou podle svých rozměrů značně větší, létají ve větších výškách a na uzavřených tratiích v pásmech, rozmístěných v hloubce vlastního území, na hranici dosahu stíhacích letounů protivníka a pod příkrytím vlastních prostředků PVO. K ničení různých cílů do typu a charakteru činnosti vzdušných cílů musí stíhací letouny používat k vedení boje různé taktické způsoby. Proto v současné době boj s těmito cíli zahraniční odborní experti řadí mezi samostatné úkoly, které jsou plněny stíhacím letectvem.

Názory západních vojenských odborníků spočívají v tom, že úloha a místo úderů na letišti a vedení vzdušných bojů o vybojování a udržení nadvlády ve vzduchu jsou určovány konkrétní situací a nemohou být určovány jednoznačně pro všechny podmínky ozbrojeného boje. Avšak nadvláda ve vzduchu bude vždy nezbytnou podmínkou pro úspěšné vedení bojové činnosti.

Podplukovník Ing. Josef Solníčka

LETECTVO NEPŘÍTELE PŘI NIČENÍ OBRNĚNÉ TECHNIKY

Se zahájením stahování řízených střel středního doletu z výzbroje armád členských států NATO a Varšavské smlouvy výrazně narůstá úloha taktického letectva v případném ozbrojeném střetnutí. Vzhledem ke svým schopnostem v krátké době proniknout do hloubky bojové i operační sestavy protivníka a s využitím své mohutné palébné síly účinně ničit cíle, představuje hlavní údernou sílu vojsk NATO na válčišti. Spojenecký charakter jeho bojového použití zabezpečuje pružnost ve vyčleňování potřebných letounových vzletů.

Taktické letectvo je určeno k obraně a ochraně pozemních vojsk a jejich přímé letecké podpoře a mělo by plnit tyto hlavní úkoly:

- **v rámci samostatných vzdušných operací:**

- vybojovat nadvládu ve vzduchu na rozhodujících směrech válčiště do hloubky 500 až 600 km,

- zabezpečit izolaci prostoru bojové činnosti pozemního vojska v hloubce 200 až 400 km,
- uskutečňovat taktický vzdušný průzkum ve prospěch velitele válčičtst do hloubky 1000 kilometrů a pro skupinu armád do hloubky 800 km,
- letecky podporovat pozemní vojska do hloubky 250 km;

● **v rámci taktické letecké podpory:**

- vést ji plánovaně, nebo přímo na výzvu s maximálním úsilím do hloubky 150 km, ve prospěch armádního sboru do hloubky 100 km, pro divizi do hloubky 30 až 40 km,
- izolovat prostor bojové činnosti do hloubky 200 až 400 km,
- uskutečňovat taktický vzdušný průzkum do hloubky 600 až 800 km.

Z toho vyplývá, že kromě hromadných úderů, které plní v rámci vzdušné operace, je část bojového úsilí vyčleněna na zabezpečení přímé letecké podpory pozemního vojska. K plnění tohoto úkolu, který obsahuje ve značné míře ničení obrněné techniky, budou ze sil spojeneckého taktického letectva armád USA, NSR a Francie využívány především letouny A-10, F-16, F-4E, Tornado, Alpha Jet, Jaguar, Mirage 2000 N a Mirage III E.

Typickým letounem taktického letectva armády USA určeným k ničení obrněné techniky je **bitevní letoun A-10**. Jeho nejúčinnějším prostředkem ničení jsou skříňové pumy Mk 20 Rockeye. Jeden letoun může podvést až 18 kusů, přičemž plocha zasažená jednou pumou je 2700 m². Dalším velmi účinným prostředkem ničení jsou neřízené rakety ráže 70 mm, kterých může nést 190 kusů, každá raketa obsahuje 6 kusů protitankové submunice M 73, dopadající na plochu o průměru 40 metrů. K ničení jednotlivých obrněných cílů může při vhodných úhlech zteče využít palubní kanón ráže 30 mm, jehož střely probíjejí pancíř o síle až 60 mm. V blízkosti linie fronty bude výjimečně používat k ničení obrněné techniky a prostředků PVO letecké řízené střely AGM-65 Maverick, kterých může mít 6 kusů. Vzdálenost odpálení těchto střel od cíle dosahuje až 24 km a pravděpodobnost zasažení cíle jednou střelou je 0,85. Úkoly přímé letecké podpory pozemního vojska ve prospěch divize budou letouny A-10 plnit do hloubky 40 km od linie fronty.

Dalším letounem taktického letectva schopným ničit obrněnou techniku je **taktický stíhací letoun F-16 C**, který bude plnit převážně úkoly vybojování nadvlády ve vzduchu a izolace prostoru bojové činnosti. Údery na obrněnou techniku v prostorech soustředění a přesunované zálohy může uskutečňovat do hloubky až 600 km od linie fronty. K plnění těchto úkolů nese neřízené letecké rakety ráže 70 mm a skříňové pumy Mk 20 Rockeye. Při minování na dálku použitím skříňových pum systému ERAM nebo GATOR je schopen jeden letoun vytvořit protitankové minové pole o rozměrech 200 × 500 m.

K ničení obrněné techniky v hloubce operační sestavy protivníka budou využívány i letouny **F-4 E**, jejichž výzbroj bude obdobná jako u letounů F-16 C.

K zabezpečení přímé letecké podpory pozemního vojska bude z **taktického letectva armády NSR** vyčleněno bojové úsilí bitevních letounů Alpha Jet a stíhacích bombardovacích letounů Tornado.

Nejúčinnější výzbrojí bitevního letounu Alpha Jet jsou neřízené rakety ráže 70 mm (36 kusů) a palubní kanón Mauser, probíjející pancíř do síly 40 mm. Výjimečně budou používány letecké řízené střely AGM-65 Maverick, kterých může mít 6 kusů. Novým a účinným prostředkem ničení je **kontejnerová zbraň VBW s vysokou účinností ničení tanků v bojových i pochodových sestavách, či prostorech soustředění a víceúčelová kontejnerová zbraň MDS** ničící obrněnou techniku na ploše 350 × 2 000 m. Bitevní letouny Alpha Jet budou plnit úkoly přímé letecké podpory do hloubky 40 km od předního okraje.

Stíhací bombardovací letouny Tornado mají ničit tanky a obrněnou techniku v rámci plnění úkolů přímé letecké podpory i při plnění úkolu izolace prostoru bojové činnosti do hloubky až 500 km od linie fronty. Nejúčinnější výzbrojí letounu, určenou k ničení obrněné techniky, je letecká víceúčelová kontejnerová zbraň MW-1S. S použitím protitankové submunice KB-44 (4928 ks) je jeden letoun schopen vyřadit z boje jednu tankovou rotu v boji, předbojové nebo pochodové sestavě, s použitím protitankovým min MIFF (896 ks) zaminovat jedním průletem prostor o rozměrech 500 × 2500 m s hustotou minového pole 0,36 min.m⁻².

Dále k ničení obrněné techniky bude používat letecké neřízené rakety ráže 70 mm, kterých může nést 38 kusů, a palubní kanón probíjející pancíř o síle 60 mm.

Ze sil **francouzského** letectva budou k **zabezpečení přímé letecké podpory pozemního vojska** využívány převážně stíhací bombardovací letouny Jaguar, Mirage III E a k úderům do hloubky Mirage 2000 N. K ničení obrněných cílů budou jako prostředky ničení používány kontejnerové zbraně Alkan 5055, Giboulle skříňové pumy BLG-66 Belouga a výjimečně neřízené rakety ráže 68 mm a 100 mm. Plocha zasažená jednou kontejnerovou zbraní je u Alkanu 5055 35 × 140 m, u Giboulle 20 × 80 m a u řízených pum 40 × 120 m.

V podmínkách války vedené konvenčními zbraněmi se ve prospěch divizí americké armády na hlavním směru předpokládá vyčlenit 110 až 130 letounových vzletů za 24 hodin. Hlavním úkolem bude přímá letecká podpora divizí prvního sledu do hloubky 40 km od linie dotyku. **Pravděpodobně 75 % úkolů bude plněno v rámci plánované přímé letecké podpory a do 25 % v rámci přímé letecké podpory na výzvu.** Při plánované letecké podpoře obdrží osádky bojový úkol více než 4 hodiny před vzletem. Při zabezpečování přímé letecké podpory na výzvu musí být úder na cíl veden nejpozději do 2 hodin od předání požadavku velitele divize (brigády). Letouny vzletnou do 15 minut od obdržení bojového úkolu a po uplynutí 10 až 20 minut jsou schopny uskutečnit úder na cíl.

Ve prospěch divizí prvního sledu **armády NSR** se předpokládá vyčlenit až 100 letounových vzletů za 24 hodin a divizí **francouzské armády** až 45 letounových vzletů za 24 hodin. Je pravděpodobné, že nejméně 50 % z celkového počtu bojového úsilí vyčleněného k zabezpečení přímé letecké podpory pozemních vojsk bude využito k ničení tanků a obrněné techniky.

Za předpokladu, že do pásma divize prvního sledu armády USA, NSR a Francie bude uskutečněno do 100 letounových vzletů v rámci přímé letecké podpory s úkolem ničit tanky, je pravděpodobné, že bude z boje vyřazeno 32 až 57 tankových rot protivníka v bojových a pochodových sestavách.

Možnosti taktického letectva při ničení tanků v rámci plnění úkolů přímé letecké podpory. V pásmu mechanizované a obrněné divize USA úsilím 6 rojů (36 letounů) taktického letectva může být zničeno až 120 tanků, v pásmu divize NSR úsilím 4 rojů (36 letounů) 40 až 60 tanků a v pásmu francouzské divize úsilím 2 rojů (10 Alpha Jet) 15 až 20 tanků.

V prvním hromadném úderu (PHÚ) za podmínek, že se zúčastní 550 bitevních a taktických stíhacích letounů, z nichž bude 40 % vyčleněno k plnění úkolů přímé letecké podpory ve prospěch divizí prvního sledu a 60 % na vybojování a udržení nadvlády ve vzduchu a izolace prostoru bojové činnosti, může být:

- zničeno nebo vážně poškozeno až 60 tankových rot,
- zničeno: 1 oddíl OTR,
2 oddíly TR,
20 významných stacionárních cílů (mosty, komunikační uzly apod.),
- umlčeno až: 5 VS divizí,
4 oddíly OTR,
3 oddíly TR,
10 objektů PVO (palebná postavení),
10 letišť.

Vojskové letectvo je určeno k zabezpečení vysoké pohyblivosti a zvýšení palebné síly jednotek a útvarů pozemního vojska. Letouny a vrtulníky se podílejí s jednotkami pozemního vojska na plnění bojových úkolů ve všech druzích bojové činnosti.

V ozbrojeném zápase bude:

- vést vzdušný průzkum,
- poskytovat palebnou podporu,
- zabezpečovat vzdušnou přepravu jednotek a materiálu, velení i spojení.

Kromě těchto základních úkolů může plnit i další, jako je např.:

- přeprava raněných,
- pátrací a záchranná služba,
- řízení dělostřelecké palby,
- budování minových zátarasů a vytváření dýmových clon,
- kladení spojovacích kabelů apod.

Vzdušný průzkum vedený prostředky vojenského letectva je vysoce účinný pro vysokou operativnost, značnou hloubku, hodnověrnost a předávání zpráv v reálném čase. Vizuální průzkum se uskutečňuje do hloubky až 50 km, infračervený do hloubky až 20 km od linie fronty.

Vzdušná přeprava probíhá do hloubky 60 km a při vysazování TVV do hloubky 30 km od linie fronty.

K plnění úkolů palebné podpory se k vyšší účinnosti bojové činnosti může vytvářet vrtulníková součást, do níž se začleňují jednotky průzkumných, bitevních a dopravních vrtulníků, podle potřeby, i pozemních útvarů, plnicích úkolů průzkumu a palebné podpory. Možnou variantu takové součásti tvoří např. uskupení: 3 čety bitevních vrtulníků, 2 čety (sekrety PTŘS), četa průzkumných a četa dopravních vrtulníků. Tato součást může vést bojovou činnost do hloubky 25 až 30 km po dobu nejméně 45 minut.

K plnění bojových úkolů zaujímají jednotky bitevních vrtulníků **prostor bojového rozmístění**, který se zřizuje zpravidla v týlu armádního sboru v hloubce 50 až 100 km od linie fronty. Tam je uskutečňována pozemní příprava, ošetření a opravy letecké techniky, doplnění munice a LPH před prvním vzletem.

Vyčkávací prostor, zřizování v týlovém prostoru divize v hloubce 20 až 50 km od linie fronty, by měl zabezpečovat přistání a doplnění vrtulníků municí a LPH v průběhu bojové činnosti, dostatečný skryt a volnost manévru. V něm se zpravidla zřizují dvě až tři zásobovací místa. Kromě těchto základních prostorů se jednotlivým osádkám určují výchozí prostory pro zteč, ve vzdálenosti zpravidla 3 až 6 km od cíle, z nichž vedou bezprostřední bojovou činnost. Četa (7 až 10 bitevních vrtulníků) může působit v prostoru o šířce 10 až 15 a hloubce 20 až 30 km.

V armádě USA je u **armádního sboru 86** protitanková vrtulníková brigáda (vrb) s celkovým počtem 334 vrtulníků, včetně 153 bojových. Jedním vzletem je vrb schopna přepravit 1900 osob nebo 350 tun materiálu, bojovými vrtulníky zničit až 600 obrněných cílů.

Mechanizovaná a obrněná divize 86 má ve vrtulníkové brigádě 131 vrtulník, včetně 50 bojových s možností jedním vzletem přepravit 500 osob nebo 120 tun materiálu a bojovými vrtulníky zničit až 200 obrněných cílů.

Lehký obrněný pluk (lop) má v sestavě letecký prapor se 74 vrtulníky, z nichž je 26 bojových. Letecký prapor je schopen jedním vzhledem přepravit 300 osob nebo 75 tun materiálu a zničit 90 až 110 obrněných cílů.

V **armádním sboru NSR** je protitankový vrtulníkový pluk (ptvp) o 166 vrtulnicích, z toho je 56 bojových. Jedním vzletem je schopen přepravit 1850 osob nebo 374 tuny materiálu a bojovými vrtulníky zničit 160 obrněných cílů. U divize je 10 vrtulníků určených k zabezpečení spojení a velení, vedení vzdušného průzkumu, zabezpečení přepravních úkolů apod.

Francouzský armádní sbor má 70 až 80 vrtulníků, ve vrtulníkovém pluku 50 až 60 vrtulníků, z toho 30 až 40 bojových. Jedním vzletem přepraví 320 až 360 osob nebo 50 tun materiálu a je schopen zničit 40 až 50 obrněných cílů.

Bojové možnosti vojenského letectva v pásmu proti ČSSR při sestavě 7.as (USA) a 2.as (NSR) jsou:

- 3 vrtulníkové brigády (3 × 50 AH-1S) divizí s možností (každá) zničit nebo vážně poškodit 170 obrněných cílů,
- protitanková vrtulníková brigáda sboru (63 AH-64A) s možností zničit nebo vážně poškodit až 440 obrněných cílů,
- letecký prapor 2.lop (26 AH-1S) může zničit nebo poškodit 80 obrněných cílů,
- protitankový vrtulníkový pluk (2.as) (56.Bo-105P) s pravděpodobností zničení 140 obrněných cílů.

Při koeficientu technické pohotovosti 0,8 pravděpodobnosti zásahu cíle 0,95 (PTŘS Tow-2, Hot, Hellfire) a za podmínky, že z pěti technicky schopných bitevních vrtulníků rotního protitankového složení (USA) nebo čtyř (NSR) jsou tři použity na ničení tanků, dva na ničení a umlčování prostředků vojskové PVO i ostatních cílů, je **vojskové letectvo v této sestavě jedním vzletem schopno zničit až 1 150 tanků a 735 ostatních cílů při součtu vojskového letectva Francie až 1 200 tanků a 780 ostatních cílů.**

Z uvedených bojových možností vyplývá, že **taktické a vojskové letectvo nepřítele je oprávněně považováno za hlavní údernou sílu armád NATO na válčišti**, a proto je mu věnována velká pozornost. Je třeba i v našich vyšších štábech přehodnotit úlohu letectva v jednotlivých druzích operace a pochopit, že **bez vybojování a udržení naší nadvlády ve vzduchu nejsou ostatní druhy vojsk schopny splnit stanovené úkoly bez velkých ztrát a na druhé straně bez pomoci druhů vojsk není letectvo schopno splnit své úkoly v překonávání a umlčení PVO protivníka.**